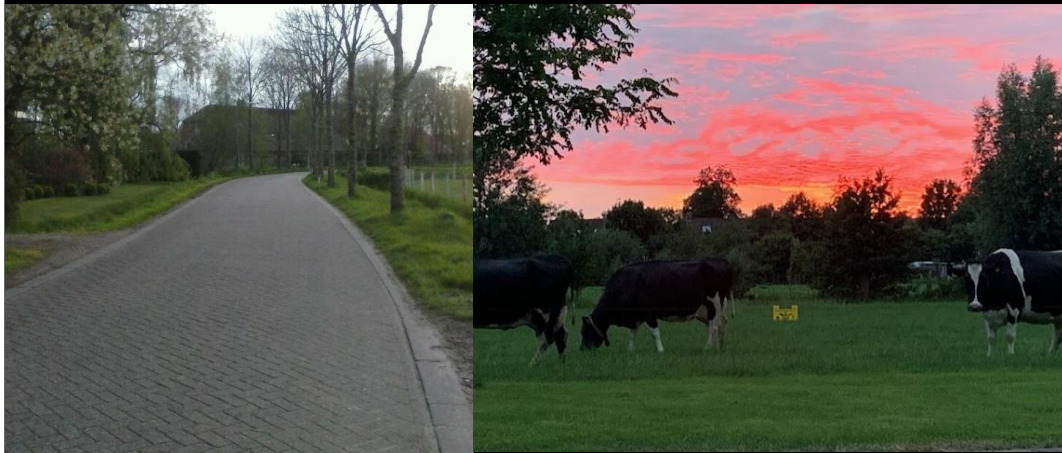

SLICHTENHORST IN BEELD RICHTING 2040

TOEKOMST SLICHTENHORST

INHOUD

Aanleiding.....	1
Slichtenhorst heeft veel te bieden.....	2
Duurzame landbouw	2
Werken in de Food valley	3
Cultuur historisch	3
Cultuurhistorische waardevolle waterelementen	3
Archeologisch.....	4
Natuur	4
Recreatie en vitaliteit	5
Mobiliteit en veiligheid.....	6
Wonen.....	6
Samengevat	7
Conclusie.....	8
Eindconclusie.....	8
Speciale status voor Slichtenhorst.....	8

AANLEIDING

Het College van Burgemeesters en Wethouders van Nijkerk heeft een Koersdocument omgevingsvisie Gemeente Nijkerk 2040 opgesteld.

In het voorwoord wordt wellicht de belangrijkste drijfveren als volgt verwoord:

“De urgentie en actualiteit van enkele ruimtelijke vraagstukken vragen van ons op korte termijn een aantal belangrijke keuzes. Keuzes die sterk samenhangen met de bevolkingsgroei en de ruimtelijke gevolgen daarvan. Er is dus sprake van een groeidocument dat tot 2024 telkens wordt aangevuld,. Zodat wij in 2024 beschikken over een integrale omgevingsvisie”

In het document komen thema's, kernwaarden, ambities, waardekaarten, kaders en keuzes aan de orde. Elk op zich goed te begrijpen totdat de definitieve “Koerskaart Omgevingsdienst Gemeente Nijkerk 2040 “ wordt gepresenteerd. Dan wordt duidelijk dat

-

er niet genavigeerd wordt op een eenduidige koers, maar gekoerst op een diffuus gebied aan de horizon, met voldoende aanknopingspunten om in de tijd van koers te veranderen.

Dit is niet nodig volgens de inwoners van Slichtenhorst.

De bewoners van Slichtenhorst voelen ook een urgentie. De urgentie om te reageren, om de actualiteit van Slichtenhorst te laten zien. Je hebt pas door wat Slichtenhorst heeft als je het ziet.

In de volgende hoofdstukken brengen wij onze standpunten naar voren.

SLICHTENHORST HEEFT VEEL TE BIEDEN

Elk afzonderlijk gebied kan niet invulling geven aan alle opgestelde thema's, kernwaarden, ambities, kaders en keuzes. In elk afzonderlijk gebied van de Gemeente Nijkerk kunnen niet alle thema's met elkaar in balans zijn. Wel kan elk gebied gewicht in de schaal leggen aan de juist zijde van de weegschaal, waardoor de Gemeente Nijkerk als geheel in balans is ten faveure voor een ieder. Slichtenhorst heeft veel te bieden ter ondersteuning van een koers voor de Omgevingsvisie.

Duurzame landbouw

Slichtenhorst is een actief agrarische gebied met o.a. 10 agrarische bedrijven (4 melkvee houderijen, 2 akkerbouwbedrijven, waaronder de subtak wijnbouw, 1 vleesveehouderij, 3 pluimveehouderijen, 2 paardenhouderijen/maneges en op diverse adressen neventakken met landbouwhuisdieren.)

Voor wie er oog voor heeft is zichtbaar dat de bedrijven inzetten op duurzaamheid. Te noemen valt :

- Zonnepanelen op daken
- Asbest saneringen
- Leghennen met uitloop
- Samenwerking tussen akkerbouw en veehouderij voor extensievere bouwplannen
- Precisie landbouw
- Bloemrijke akkerranden
- Klimaat adaptatie in de vorm van waterberging
- Versterken singels
- Niet kerende grondbewerking
- Duurzame zuivel met weidegang
- ..enz

-

Slichtenhorst biedt:

- ✓ Bestaansrecht voor agrarische bedrijven met oog voor de directe omgeving
- ✓ Grondstoffen voor de Foodvalley
- ✓ Kennis en expertise voor duurzame landbouw
- ✓ Lokale producten (korte ketens)

Werken in de Food valley

De moderne agrarische bedrijven in het gebied Slichtenhorst zijn innovatief en gericht op een duurzame toekomst, met evt. kleinschalige zorg mogelijkheden en open karakter om mee te kijken. Ook wijnbouw wordt door warmere klimaat en aanwezigheid van De Breede Beek, enkeerd grond, hoge engen, zanderig gebied en gunstige waterhuishouding nog aantrekkelijker voor de toekomst. Hier is meer interesse voor en heeft tevens een attractieve waarde. Ook horen voedselbossen tot de mogelijkheden.

Hiermee is en wordt een basis gelegd voor blijvende werkgelegenheid. Direct in het gebied maar ook in de periferie van de bedrijven.

Slichtenhorst biedt:

- ✓ Werkgelegenheid
- ✓ Versterking van de Food Valley
- ✓ Expertise voor Food Academy Nijkerk (FAN)

Cultuur historisch

Cultuurhistorisch is Slichtenhorst een zeer interessant gebied met een rijke historie. De historie is uniek voor de Gemeente Nijkerk en nog steeds zichtbaar en voelbaar.

Landschappelijk kenmerkt het zich door een diversiteit aan o.a. hoge engen en slagen en ecologisch heeft het landgoed veel soorten bomen. In het gehele gebied Slichtenhorst staan meerdere Monumentale bomen.

Volgens informatie op Wikipedia staan van de 110 Nijkerkse inschrijvingen in het Rijksmonumenten register voor Nijkerk er 17 in Slichtenhorst.

Daarnaast staan er 5 gemeentelijke monumenten (Bron Wikipedia)

Cultuurhistorische waardevolle waterelementen

In het gebied Slichtenhorst ontspringen twee beken die een stempel drukken op het landschap en aan de wieg hebben gestaan van het ontstaan van Nijkerk. De minder bekende Strijlandse Beek en de bekende Breede Beek zijn ankers voor het behoud van de biodiversiteit in het gebied en daarmee essentieel voor balans in de biodiversiteit voor de

-

gehele gemeente. De ijsvogel is al door een enkeling gesignaleerd, door versterking van de natuurwaarde is de kans groter dat meerdere deze prachtige vogel treffen tijdens een wandeling bij de beken.

Daarnaast is De Breede Beek een officieel Gemeentelijk Monument en schept dit verplichtingen voor het gebied waar het ontspringt: Slichtenhorst

Slichtenhorst biedt:

- ✓ Een aanmerkelijk deel van de Rijks- en Gemeentelijke monumenten in Nijkerk
- ✓ Cultuurhistorische structuren
- ✓ Stamkapitaal (Notitie Eigenheid en Karakter)
- ✓ Een concentratie aan cultuurhistorische waarden
- ✓ Na Polder Arkemheen het grootste aaneengesloten gebied in de Gemeente Nijkerk met “zeer hoge waarde” met betrekking tot “Waardering historisch Cultuurlandschap”

Archeologisch

Ook archeologisch gezien heeft het gebied een hoge waarde. In het gebied is een hoge verwachting vastgesteld op het aantreffen van archeologische waarden uit de periode Mesolithicum tot en met de Nieuwe tijd. Deze verwachting is gebaseerd op de vermoedelijke ligging op de flank van een dekzandrug richting de dekzandvlakte, in het historische buurtschap Slichtenhorst. In de periode Mesolithicum – Vroege Middeleeuwen kunnen archeologische waarden zich kenmerken als nederzettingsterreinen en vondstconcentraties in de top van het dekzandpakket. Eventuele archeologische waarden in het gebied kunnen al worden aangetroffen vanaf maaiveld, waarschijnlijk tot een diepte van maximaal 1,0 m -Mv. Aanpassingen in het gebied kunnen zorgen van een verstoring van eventuele archeologische waarden.

De Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed bevestigt de hoge verwachting op het aantreffen van archeologische waarden en vermeldt in haar Rapportage Archeologische Monumentzorg 213; Beschermingsprogramma Archeologie 2013 op pagina 195 dan ook haar verbazing in de frase: “Het noordelijke deel, het gebied rond Nijkerk, is nog steeds een nauwelijks door archeologen ontgonnen gebied”

Natuur

Slichtenhorst is een robuuste ecologische buffer, met een oppervlakte wat niet mag afnemen voor een essentieel behoud van de voorkomende speciale flora en fauna, welke gevoed moet blijven worden door de omgeving. Het aanzien van deze natuur mag niet aangetast worden door de energie transitie in de vorm van zonneparken en/of

-

windmolens. De verdere aankleding van de erven in samenwerking met bijvoorbeeld Stichting Landschapsbeheer Gelderland is een optie waardoor de elementen van het landschap nog meer tot zijn recht komen.

Biodiversiteit

De biodiversiteit is groot en waarschijnlijk groter dan bekend. De Flora en Fauna onderzoeken in de omgeving geven aan dat er meerdere soorten beschermde dieren voorkomen. Gebied verkleinen is biodiversiteit verminderen: leefgebied voor dieren verdwijnt of wordt te klein. Het inklemmen van Slichtenhorst, door de geplande uitbreiding van de verstedelijkingszone, is een grote bedreiging voor de biodiversiteit

Slichtenhorst biedt:

- ✓ Natuurbeleving voor de inwoners van Nijkerk en omstreken
- ✓ Leefgebied voor flora en fauna
- ✓ Grote verscheidenheid aan biodiversiteit
- ✓ Draagvlak voor behoud van biodiversiteit
- ✓ Ruimte voor behoud en versterking van biodiversiteit

Recreatie en vitaliteit

Het gebied fungeert in toenemende mate als uitwijkgebied van de directe aangrenzende woonwijken van Nijkerk en Nijkerkerveen, maar ook indirect voor geheel Nijkerk en omgeving. Dit is nog eens versterkt merkbaar sinds het Covid- virus in het land is. Er wordt veel gewandeld/gefietst/hardgelopen om lichamelijk en geestelijk vitaal te blijven of worden. Dit is een voorbode voor toekomst: Slichtenhorst staat ervoor open

Er is veel mogelijk in Slichtenhorst voor de dagrecreant. Voor wandelaars verdere uitbreiding van wandel- en klompenpaden. Voor de fietsers uitbreiding van de fiets knooppunten. Voor jong en oud een kijkje achter de staldeuren bij de verschillende bedrijven.

Slichtenhorst biedt:

- ✓ De ruimte voor de wandelaar
- ✓ De ruimte voor de sporter
- ✓ De ruimte voor de recreant
- ✓ De ruimte voor de natuurliefhebber
- ✓ De ruimte voor het “Ommetje”
- ✓ De ruimte voor op peil houden conditie
- ✓ Bezienswaardigheden van monumentale boerderijen, wijngaard, weidegang van dieren,

- ✓ Kortom: Slichtenhorst biedt gezondheid en vitaliteit zonder kosten voor sportvelden/hallen en dergelijke

Mobiliteit en veiligheid

De verkeersdruk op de Slichtenhorsterweg neemt toe. De onlangs gerealiseerde verbreding van de Blokhuisersteeg versterkt deze jarenlange trend. De combinatie van toenemend (sluip-) verkeer en wandelende, sportende, fietsende recreanten leidt tot levensgevaarlijke situaties die om ingrijpen vragen voor er slachtoffers vallen.

Inwoners van Slichtenhorst zijn voorstander van aanpassingen die de verkeersdruk laten afnemen, te denken valt aan alleen toegang voor bestemmingsverkeer of "auto te gast"

Slichtenhorst biedt:

- ✓ Medewerking aan een veiligere Slichtenhorsterweg
- ✓ Ondersteuning aan een veilige omgeving voor wandelaars, fietsers en recreanten

Wonen

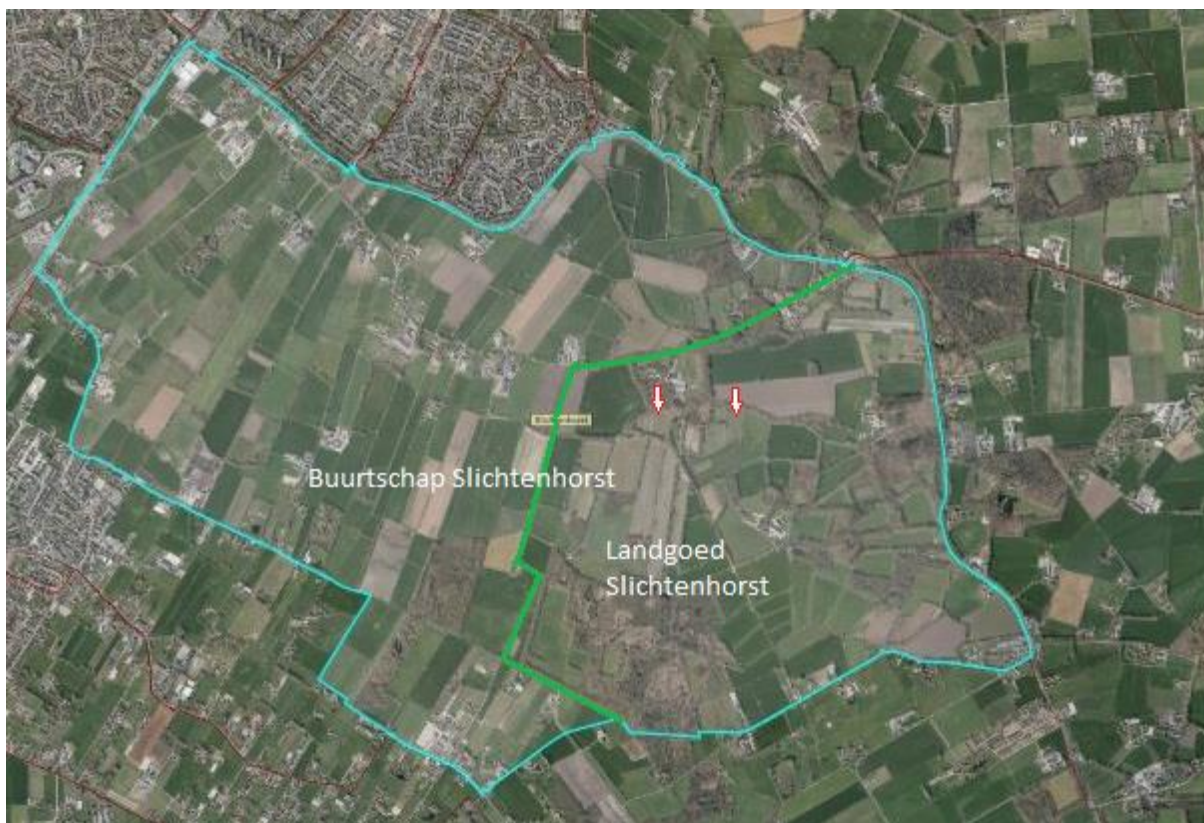
In het koersdocument wordt erkend dat het landelijk gebied tegenwicht moet bieden aan de verstedelijking. De drijvende krachten die achter de verstedelijking zitten zijn groot. Daarom begrijpen de bewoners van Slichtenhorst niet dat het College de "urgentie en actualiteit" die ontstaat door de bevolkingsgroei, zelf ook nog eens gaat versterken door uitnodigend te zijn naar de Gemeente Amersfoort, in de vorm van een uitgestoken hand voor bouwen voor Amersfoort !!.

Het buitengebied in het algemeen en Slichtenhorst in het bijzonder hebben een brede functie, die veel verder gaat dan het bieden van ruimte voor verstedelijking.

Naar ons inzien is de stippellijn die de "verstedelijkings opgave" aangeeft in de "Koerskaart" te ver opgerekt en zou deze voor Slichtenhorst aangepast moeten worden. Voor Slichtenhorst is het dan taak om blijvend gericht te zijn op de andere thema's. Thema's waar Slichtenhorst nu al sterk in is en waar andere delen van de Gemeente Nijkerk niet aan voldoen of kunnen voldoen.

Dat betekent geen nieuwbouw binnen de met blauw aangegeven grenzen van het gebied in figuur 1.

Figuur 1: Buurtschap Slichtenhorst (grenzen blauw aangegeven) Bron: gemeente Nijkerk.

Slichtenhorst biedt;

- ✓ **Geen locaties voor nieuwe woon en werklocaties**, om tegenwicht te kunnen bieden en sterk te blijven in alle onderdelen die Slichtenhorst wel te bieden heeft.

SAMENGEVAT

Slichtenhorst brengt gewicht in de schaal op thema's waar de overige delen van de Gemeente, die mogelijkheid niet hebben en gezien de beschreven kaders en keuzes in het "Koersdocument" ook niet kunnen gaan realiseren. Slichtenhorst heeft veel te bieden aan de gehele Gemeente Nijkerk, als nieuwbouw binnen het afgebakende gebied in figuur 1 niet plaats vindt.

CONCLUSIE

Slichtenhorst is al op koers op tal van thema's in het Koersdocument en blijft dat indien er geen nieuwbouw buiten de bestaande erven plaats vindt.

EINDCONCLUSIE

Speciale status voor Slichtenhorst

Wat ons betreft dient buurtschap en landgoed Slichtenhorst (zie bijlage 1 Afbakening en grenzen Buurschap Slichtenhorst) een speciale status te krijgen. We onderschrijven dan ook de mening van de Commissie Ruimtelijke Kwaliteit Gemeente Nijkerk, verwoord in haar schrijven van 3 oktober 2020 aan het College van Burgemeester en Wethouders . Hierin wijzen zij het College wederom op de aanbeveling gegeven in de Notitie "Eigenheid en karakter " (A Jansen & J Westerman, Eigenheid en Karakter, Nijkerk/Arnhem, 2019) om het gebied wat wordt omschreven als "Het landgoed en lint van Slichtenhorst" een beschermde status te geven. Het landgoed valt reeds onder de natuurwet, maar dit kan en moet breder. Wij zijn voornemens om voor dit gebied een vereniging of een dergelijk samenwerkingsverband op te richten om hier samen met betrokken partijen naar toe te werken.

Het te beschermen geografisch gebied is gelegen in het gebied Slichtenhorst, welk gebied onderdeel is van de gemeente Nijkerk.

Bijlage 1: Afbakening en grenzen Buurtschap Slichtenhorst

Slichtenhorst (835 ha) is een buurtschap van de gemeente Nijkerk in de provincie Gelderland. De naam ontleent het gebied aan de hoogteverschillen in het landschap, wat terug te vinden is in veld- en plaatsnamen. De uitgang “-horst” in de naam Slichtenhorst duidt op een begroeide bodemverheffing in moerassig gebied (circa 1380 Sluenhorst). Wanneer we de bodemkaart bekijken, constateren we dat de boerderijen van Slichtenhorst op een langgerekte dekzandwieling, dus bodemverheffing, staan. Vanaf de negende eeuw tot begin 1800 waren veel boerderijen en grond in de omgeving van Nijkerk in handen van Duitse kloosters. Door samenwerking van de hertogen van Gelre en deze kloosters heeft deze situatie lang standgehouden. Het gebied wat nu Slichtenhorst heet, viel onder het klooster Abdinckhof in Paderborn. Tijdens de Franse bezetting, omstreeks 1803, raakten de kloosters hun bezittingen kwijt. Ze werden in beslag genomen door de Nederlandse staat en kwamen door verkoop in particuliere handen. Door samenvoeging van een aantal boerenhoeven ontstond het landgoed Slichtenhorst (350 ha). Het landgoed ligt ten zuiden van Nijkerk, tussen de Barneveldseweg, Koperweg, Vossenweg en Blokhuissteeg. Het ligt op de grens van het Slagenlandschap en Kampenlandschap. Op dit landgoed heeft geen ruilverkaveling plaatsgevonden, zodat flora en fauna er nog in volle rijkdom aanwezig zijn

De oppervlakte van het afgebakende gebied buurtschap Slichtenhorst is ca.835 ha. Aan de oost- en noordgrens wordt Slichtenhorst afgebakend door de Barneveldseweg N301. De westkant van het gebied wordt afgebakend door Amersfoortseweg, Vrouwenweg, Van Dijkhuizerstraat. De zuidkant wordt afgebakend door de Buntwal, Schoolstraat, Damseweg, Koperweg en Peerweg.

